

Kennisflits 2017:6 Gezinszorg - geen tehuis!

In de Week voor de Pleegzorg (1-8 november 2017) een artikel waarom opvang in een gezin zoveel beter is dan in een tehuis. De VN 'Guidelines for Alternative Care' zijn heel duidelijk: jonge kinderen moeten niet in tehuizen opgroeien. Goed. Maar waarom eigenlijk?

Serve and return

De hersenen van kinderen ontwikkelen zich de eerste 3 jaar intensief. Naast psychologisch onderzoek laat ook hersenonderzoek zien dat voor het aanleggen van goede verbindingen in de hersenen een zogenaamde 'serve and return' absolute noodzaak is: ouders reageren op gezichtsuitdrukkingen, geluidjes, praten etc. van de baby/dreumes, en het kindje reageert terug. Door deze constante interactie worden hersencellen gevormd, de juiste bedrading aangelegd en verbindingen 'gesnoeid'. Als er geen of een onbetrouwbare reactie komt, dan wordt de gezonde architectuur van het brein verhinderd en toekomstig leren, gedrag en gezondheid worden aangetast.

In tehuizen is een dergelijk intensief contact niet mogelijk – verzorgers hebben hier op zijn minst shifts en vakanties. Scans van hersenen van tehuiskinderen laten zien dat minder hersencellen en verbindingen worden aangelegd. Verwaarlozing is voor een klein kind de schadelijker dan andere vormen van vroeg kinderlijk trauma.

Hechting

Kinderen hebben vaste verzorgers/ouders nodig met wie ze een gehechtheidsrelatie kunnen opbouwen, en ook dat is moeilijker in tehuizen. Een gehechtheidsfiguur is iemand op wie je kan bouwen, die je veilig laat voelen als er stress is. Ook dit is een belangrijk aspect van de 'serve and return' en is veel moeilijker in tehuizen. Het stress niveau bij tehuiskinderen is dan ook veelal ontregeld.

Herstel in pleegzorg

Kinderen die in pleeggezinnen worden geplaatst zullen over het algemeen al vroeg kinderlijk trauma hebben meegemaakt omdat hun ouders niet adequaat voor ze hebben kunnen zorgen. Gelukkig heeft onderzoek ook aangetoond dat plaatsing in een pleeggezin tot herstel kan leiden. Hierbij blijkt het wel van belang dat de plaatsing stabiel is – overplaatsingen van kinderen blijken de positieve ontwikkelingen in het pleeggezin ernstig te bedreigen. Dus niet alleen een oproep voor extra pleegouders in de Week van de Pleegzorg, ook voor meer stabiliteit in plaatsingen!

Bijgesloten een Engelstalig [artikel waarin dieper](#) wordt ingegaan op de ontwikkelingen van kinderen in familiezorg of tehuiszorg.

@kbtermeulen